Datum	Agendapunt	Documentnummer
15 september 2026		R11S001/z260080346

Onderwerp

Programmabegroting 2027-2030

Raadsvoorstel

Zeewolde

Beoogd effect

Vaststelling van de Programmabegroting 2027-2030 formaliseert de beschikbaarheid van middelen om de wettelijke taken en het vastgestelde beleid te kunnen uitvoeren. Beleidsmatig is aangesloten bij het Coalitieakkoord 2026-2030 'Kansen creëren, keuzes maken, kwaliteiten behouden'.

Beslispunten

1. De Programmabegroting 2027-2030 vaststellen.
2. De reservering voor 2027 van € 1.800.000,- (10% * € 18.000.000,-) vanuit de zachte landing laten vervallen en als vrije ruimte in de Algemene reserve labelen.

Inleiding

Met de vaststelling van deze begroting legt de raad het uit te voeren beleid vast (op basis van het Coalitieakkoord 2026-2030) en stelt de bijbehorende financiën beschikbaar. Het college van burgemeester en wethouders kan hiermee tot uitvoering over gaan. Continuïteit in de uitvoering is hiermee gewaarborgd.

Argumenten

1.1 Met de vaststelling van de begroting geeft de gemeenteraad het college richting en middelen.
De gemeenteraad is het kaderstellend orgaan en heeft het budgetrecht. Met de vaststelling van de begroting kan de reguliere bedrijfsvoering en de uitvoering van het beleid doorgang vinden.

2.1 Hiermee worden niet-benodigde middelen aangemerkt als vrij besteedbaar binnen de Algemene reserve.
Zie de alinea ‘Financiën’ voor een nadere toelichting op de ‘zachte landing’. Bij het opstellen van een nieuwe begroting wordt de financiële situatie in beeld gebracht en wordt tevens beoordeeld of het jaarbedrag van de ‘zachte landing’ gereserveerd moet blijven. De financiële uitkomst van 2027 is zodanig dat het niet nodig is om de Algemene reserve aan te spreken. Om die reden kan de reservering voor het jaar 2027 vervallen en is dit deel

binnen de Algemene reserve weer vrij beschikbaar voor het reguliere doel van de Algemene reserve.

Kanttekeningen

1.1 Niet vaststellen van deze begroting heeft als effect dat de gemeente niet kan beschikken over de middelen om haar taken uit te voeren. Dit kan tevens leiden tot verscherpt toezicht vanuit de provincie.

1.2 Het collegeprogramma is nog niet vastgesteld.
De Programmabegroting 2027-2030 is beleidsmatig en financieel gebaseerd op bestaand beleid en het Coalitieakkoord 2026-2030. Het bijbehorende collegeprogramma is, bij de opstelling van deze begroting, nog niet vastgesteld. Dat kan ertoe leiden dat beleid en financiën nog aangescherpt worden. Eventuele aanpassingen worden verankerd in de toekomstige Planning & Control-documenten. Het streefmoment hiervoor is de Kadernota 2028-2031 die in het voorjaar van 2027 wordt behandeld in de raad.

2.1 Niet onnodig en langdurig beslag leggen op middelen.
Zie de alinea 'Financiën' voor een nadere toelichting op de 'zachte landing'. Het ombuigingstraject, waarover de raad in april 2025 een besluit heeft genomen, is succesvol afgerond. Immers de Programmabegroting 2026-2029 was elk begrotingsjaar (beperkt) positief. Hetzelfde geldt voor de Programmabegroting 2027-2030 die nu voorligt. Het vasthouden van het gereserveerde bedrag voor 2027 leidt tot een onnodige vastlegging van middelen. De oorspronkelijke gedachte bij de zachte landing was dat het gereserveerde bedrag voor enkele jaren beschikbaar zou blijven. Immers het financiële uitgangspunt was en blijft dat structurele lasten met structurele baten gedekt worden. En die situatie is nu voor 2 opeenvolgende jaren gerealiseerd.

Financiën

De begroting 2027-2030 kent voor alle jaren een positieve uitkomst zoals uit de onderstaande tabel blijkt.

Begrotingssaldo (x € 1.000,-)	2027	2028	2029	2030
	381	**505**	**8**	**15**

Een nadere toelichting op de verschillen tussen de begroting 2026 na de 9e wijziging en de begroting 2027 is terug te vinden bij de programma's in de Programmabegroting 2027-2030.

Uit de onderstaande tabel blijkt verder dat het structurele begrotingssaldo ook voor elk jaar positief is.

Toevoegingen reserves	-9.161	-7.354	-7.603	-3.883
Onttrekkingen reserves	11.464	10.441	8.650	5.302
Geraamd saldo van toevoegingen en onttrekkingen reserves	2.303	3.087	1.047	1.419
Geraamd resultaat	381	505	8	15
Incidentele lasten excl. incidentele toevoegingen reserves	-1.783	-230	-174	-174
Incidentele baten excl. incidentele onttrekkingen reserves	10.931	8.039	5.667	1.161
Incidentele toevoegingen reserves	-9.809	-7.517	-5.667	-1.161
Incidentele onttrekkingen reserves	901	45	45	45
Geraamd saldo van incidentele baten en lasten	240	337	-129	-129
Structureel begrotingsaldo	**141**	**168**	**137**	**144**

In navolging van het eerder vastgestelde ombuigingstraject (besluit raad april 2025) laat de voorliggende Programmabegroting 2027-2030 zien dat het meerjarig financieel perspectief op orde blijft, wat een solide basis biedt voor de verdere uitvoering van onze maatschappelijke opgaven.

Zachte landing

Bij het ombuigingstraject, waarover de raad in april 2025 een besluit heeft genomen, is een zogenoemde zachte landing georganiseerd. In 2025 is € 20.000.000,- vanuit een reserve van het Grondbedrijf (BBV winsten) overgeboekt naar de Algemene reserve. Met dit bedrag kunnen jaarlijkse tekorten in de begroting worden opgevangen. Het bedrag is beschikbaar voor alle beleidsterreinen binnen de begroting. Ook kunnen hiermee initiatieven ondersteund/opgestart worden die later tot besparingen kunnen leiden. Het beschikbare bedrag heeft de functie van een vangnet en een aanjaagfunctie. Jaarlijks wordt bij de begroting bekeken of dit bedrag nodig is voor (structurele) dekking van begrotingstekorten.
Bij het ombuigingstraject is een keuze gemaakt om jaarlijks 10% van de reserve als ‘zachte landing’ beschikbaar te houden. Jaar 1 (2026): 10% van € 20.000.000,- = € 2.000.000,-. Jaar 2 (2027): 10% van € 18.000.000,- = € 1.800.000,-, enzovoorts. Doordat de begroting geen tekorten kent, kan het gereserveerde bedrag voor 2027 van € 1.800.000,- bij de Programmabegroting 2027-2030 als vrij besteedbaar aangemerkt worden.

Presentatiewijziging

Tot nu toe presenteerde Zeewolde voordelen als negatieve bedragen en nadelen als positieve bedragen. Omdat dit vaak tot verwarring leidde, stappen we vanaf de Programmabegroting 2027-2030 over op de algemeen bekende weergave: kosten (nadelen) worden negatief (-/-) gepresenteerd en opbrengsten (voordelen) positief. Eerder vastgestelde documenten worden niet aangepast.

Communicatie en participatie

Na de collegebehandeling van de Programmabegroting 2027-2030 zal een persbericht uitgaan.

Tevens zal een publieksvriendelijke samenvatting van de begroting (infographic) in de plaatselijke krant gepubliceerd worden.

Hoofdlijnen uitvoering

De beleidsmatige teksten in de Programmabegroting 2027-2030 zijn gebaseerd op het coalitieakkoord 'Kansen creëren, keuzes maken,

kwaliteiten behouden’. Het college werkt de daarin opgenomen speerpunten in het najaar van 2026 nader uit in een nieuw collegeprogramma. Ook vindt een doorrekening van de bijbehorende financiën plaats.
Vervolgens worden de uitkomsten verankerd in toekomstige Planning & Control-documenten. Het streefmoment hiervoor is de Kadernota 2028-2031 die in het voorjaar van 2027 wordt behandeld in de raad.

Evaluatie

Beleid en financiën kunnen bij reguliere momenten in de Planning&Control-cyclus (kadernota, 3e kwartaalrapportage) bijgesteld worden.

Daarnaast blikt de begroting beleidsmatig en financieel vooruit en de jaarstukken verantwoorden de resultaten achteraf.

Burgemeester en Wethouders van Zeewolde,

de secretaris,	de burgemeester,
K.C. Hamstra	A.M. Harmsma